

THIJS CUIJPERS, DIRECTEUR LTO NEDERLAND

‘De tijd van één ko

LTO Nederland neemt de eigen rol als belangenbehartiger onder de loep. Directeur Thijs Cuijpers legt uit wat dat betekent voor de organisatie en de leden. ‘De verantwoordelijkheid voor maatschappelijk draagvlak komt steeds dichterbij de ondernemer te liggen.’

Tekst:
René Bouwmeester
Fotografie: René Faas

Het aantal boeren en tuinders in ons land neemt af. In sommige agrarische sectoren staat het rendement onder druk. Ondernemers zoeken nieuwe partners en verwachten andere diensten van hun brancheorganisatie. In die veranderende wereld moet ook belangenbehartiger LTO Nederland de koers verleggen. De drie regionale organisaties die LTO Nederland vormen, LTO Noord, ZLTO en LLTB, maken een reorganisatietraject door of hebben dat net afgerond om in te spelen op die veranderingen. Directeur Thijs Cuijpers denkt dat hiermee de opmaat wordt gegeven voor een nieuwe koers.

Wat is voor LTO Nederland de voornaamste reden om de eigen organisatie tegen het licht te houden?

“Eigenlijk zijn er vier aanleidingen. De belangrijkste aanleiding is de verandering in de maatschappij. Lidmaatschap van een brancheorganisatie is niet langer vanzelfsprekend. Dat is niet alleen bij ons zo, dat zie je overal. Daarbij vragen de leden meerwaarde van hun branchevereniging, soms op individueel niveau. We moeten dus meer zijn dan de vertegenwoordiging van de boeren in Den Haag.”
“Verder speelt de opheffing van de productschappen een rol. Dat is voor LTO een belangrijke drijfveer. Tot slot speelt alles wat op IT-gebied gebeurt een rol. De wereld

wordt sneller, digitaler. De invloed van sociale media neemt toe. Daar moet je op inspelen.”

Welke maatschappelijke ontwikkelingen zijn juist nu van invloed op de belangenbehartiging?

“In de wetenschap wordt over het huidige tijdsgewricht gezegd dat het ‘vloeiende tijden’ zijn. Dat wil zeggen dat de vanzelfsprekendheid van instituties ter discussie staat. De tegenhanger van die beweging is dat nieuwe instituties ontstaan. De vraag is hoe lang die blijven bestaan. In de politiek zag je dat met de LPF. Een nieuwe organisatie krijgt nauwelijks tijd om te ‘stollen’ en weg zijn ze weer.”
“Ketens in de markt worden sterker en meer gesloten. Er komt een tekort aan grondstoffen en marktpartijen willen zekerheid. Dat leidt tot hechte samenwerking, zoals Albert Heijn met groente- en fruitleverancier Bakker Barendrecht is aangegaan. Dat soort lijnen wordt sterker en dat betekent dat ketens steeds zelfstandiger opereren.”
“Iets anders dat deze tijd typeert, is de wijze waarop politiek-bestuurlijke problemen worden opgelost. Ik heb geleerd causale verbanden te leggen en te denken in langetermijnoplossingen. Dat wordt niet altijd meer gedaan. Besluiten worden in de waan van de dag genomen. ‘Factfree politics’ heet dat. Je zag dat recent in het debat over de kiloknallers. De staatssecretaris deed een uitspraak over ‘Kiloknal-

ers en één focus is voorbij

lers' op basis van cijfers uit een onderzoek van Wakker Dier. Of die cijfers kloppen en betrouwbaar zijn, is de vraag."

Wat betekent dat voor de wijze waarop belangenbehartiging plaatsvindt?

"De belangenbehartiging wordt sneller en lossere. Van belangenorganisaties, en dan met name van onze lobby, wordt gevraagd om snel en kort te reageren. Je mag je daarbij ook fouten permitteren. Het belangrijkste is dat je deel uitmaakt van het snelle publieke debat. Tien jaar geleden had je meer tijd om zaken te beargumenteren. Die tijd is voorbij en dat is ook niet erg. Het verplicht je wel om na te denken over wat dit voor de organisatie betekent."

Wat betekent het opheffen van de productschappen voor LTO?

"LTO was in de besturen van alle productschappen vertegenwoordigd. Die publiek-private samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven is voorbij. Dat leidt tot een nieuwe ordening in de land- en tuinbouw. Allerlei vraagstukken die we gewend waren gezamenlijk te regelen, komen nu bij de sector zelf te liggen en de sector pakt dat ook op. Dat zie je bijvoorbeeld aan FloraHolland en de VGB die samen de sierteelt promotie oppakken. Zo zijn er ook groepen telers die zelf afspraken maken over bijvoorbeeld onderzoek. Ze vinden dat belangrijk en pakken het samen op."

"Binnen het Europees landbouwbeleid zijn producentenorganisaties toegestaan die op basis van collectieve afspraken voor bijvoorbeeld onderzoek overheidssteun kunnen ontvangen. LTO Nederland is betrokken bij de producentenorganisaties en brancheorganisaties zoals Akkerbouw en ZuivelNL. In de tuinbouw zijn we betrokken bij onderzoek naar

de mogelijkheden voor twee brancheorganisaties: sierteelt en voedingstuinbouw. De sierteeltsector onderzoekt onder de vlag van Greenport Holland of een gezamenlijke organisatie kan worden opgezet."

LTO mengt zich nadrukkelijk in de oprichting van die nieuwe sectororganisaties, producentenorganisaties en brancheorganisaties. Verschuift de aandacht van LTO meer naar het ondersteunen van ondernemerschap?

"De tijd van één koers en één focus is voorbij. We moeten niet kiezen of we een lobbyorganisatie willen zijn, of heel dicht bij de leden willen staan, of ondernemers adviseren op maat. Het is én-én. We zijn een ledenorganisatie en LTO is uniek in de combinatie van regionale en landelijke verankering. Dus de LTO Noord-afdeling Duin- en Bollenstreek kan zelf overleg voeren met de gemeente Hillegom over vergunningen en waterbeleid."

"LTO Nederland wil landelijk en internationaal zichtbaar zijn. Dat doen we niet op alle onderdelen. We kiezen voor de onderwerpen waar we goed in zijn. Wij zijn sterk in lobby, crisismanagement, plantgezondheid, diergezondheid, duurzaamheid en werkgever-schap. Op die dossiers willen we de verbindende schakel zijn. Maar voor de ondernemer gaat het juist om dichtbij, regionale verankering en vakmanschap. Landelijk gaat het om de genoemde thema's."

Hoe moeilijk is het om de organisatie op een lijn te krijgen?

"Uiteindelijk moet iedereen zich realiseren dat ze bij de LTO-familie horen. Dat betekent niet dat iedereen dezelfde mening moet hebben. Dat is in een familie ook niet zo. Daar heb je suikerrooms en zwarte schapen. Een familie

is krachtig omdat ze als familie krachtiger opereren. We zijn als LTO een krachtige speler omdat we ons realiseren dat we samen sterker staan. Anders worden we in de markt en in de politiek tegen elkaar uitgespeeld."

"Binnen de familie is ruimte voor andere visies. Die ruimte moeten we elkaar gunnen. Het is een feit dat we niet overal hetzelfde overdenken. De belangen zijn soms zelfs tegenstrijdig. Dat kunnen we niet altijd bij elkaar brengen. Maar we kunnen wel afspraken maken over wat het beste is voor het grote geheel en hoe we dat naar buiten presenteren."

Vormen andere brancheorganisaties, zoals de NAV (akkerbouw), NMV (melkveehouderij) of de NVV (varkenshouderij) een bedreiging voor LTO?

"In de land- en tuinbouw raken meer mensen ervan overtuigd dat elke tegenwerking slecht is voor de sector. We werken bijvoorbeeld veel samen met de NMV en NVV. Het lijkt nu te gaan om 'hoe doen we dit het beste voor onze achterban?' De instituties doen er niet meer toe. Slim opereren in het netwerk, daar gaat het om."

"Een week of drie, vier geleden zaten we met een aantal andere partijen uit de sector bij het ministerie van EZ. Er moest een position paper komen over wat we gaan doen. Alle grote bedrijven kijken naar LTO. 'Willen jullie die brief schrijven?' Zo gaat het met bijvoorbeeld diergezondheid - omdat LTO alle dierlijke sectoren bindt - maar ook bij gewasbescherming. Wij kunnen namens alle sectoren spreken."

In hoeverre ziet LTO het als een taak het belang van de land- en tuinbouw over te brengen op de maatschappij?

"Ik woon in Gouda en als ik door Boskoop fiets, dan denk ik dat de

mensen daar echt wel weten hoe belangrijk de boomteelt voor hun omgeving is. Zo is het denk ik ook in de rest van het land. Wat dat betreft moet ik onze staatssecretaris complimenteren. Ze heeft consequent dezelfde boodschap verteld als het bedrijfsleven, namelijk dat 10 procent van het bruto nationaal product door de land- en tuinbouw wordt gegenereerd. Dat negen procent van de werkgelegenheid is verbonden aan het agrocomplex."

"Het license to produce blijft belangrijk. Als een ondernemer onvoldoende aandacht besteedt aan zijn omgeving doet hij het verkeerd. De verantwoordelijkheid voor maatschappelijk draagvlak komt steeds dichterbij de ondernemer te liggen. Hij kan niet meer verwachten dat de KAVB regelt dat hij lelies kan telen. De ondernemer moet aan zijn omgeving uitleggen wat hij doet bij het spuiten. Hij moet zelf - maar met steun van de brancheorganisatie - in gesprek met zijn omgeving. We zien ook een verschuiving in hoe de land- en tuinbouw wordt bekeken. Maatschappelijke organisaties richten hun pijlen niet langer op de primaire sector. Ze kijken naar vervolgenschakels in de keten. Zoals Greenpeace onlangs de tuincentra aansprak op de gewasbeschermingsmiddelen op de planten."

LTO Nederland wordt gevormd door drie regionale organisaties LLTB, LTO Noord en ZLTO. Is het niet handiger dat zij opgaan in een brancheorganisatie?

"Het heeft geen zin om daarover te praten. Het gaat erom hoe we het beste doen voor onze leden. Daar moet de focus op liggen. De belangrijkste vraagstukken gaan over meerwaarde, niet over instituten."